

Datum van inontvangstneming : 31/10/2017

C-573/17-1

Parketnummer: 13.751.068-13

RK nummer: 14/521

Datum uitspraak: 28 september 2017

TUSSENUITSPRAAK

op de vordering ex artikel 23 van de Overleveringswet (OLW), ingediend door de officier van justitie bij deze rechtbank. Deze vordering dateert van 22 januari 2014 en betreft onder meer het in behandeling nemen van een Europees aanhoudingsbevel (EAB). Dit EAB is uitgevaardigd op 7 oktober 2013 door *the Regional Court in Poznań* (Polen) en strekt tot de aanhouding en overlevering van:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] en [REDACTED] te [REDACTED]
[REDACTED]

1. Procesgang

1.1 Bij tussenuitspraak van 30 oktober 2015 heeft de rechtbank prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: Hof van Justitie) over de uitleg van artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ (ECLI:NL:RBAMS:2017:7463).¹

1.2 Het Hof van Justitie heeft die vragen beantwoord in het arrest van 29 juni 2017 (HvJ EU 29 juni 2017, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503) (hierna: het arrest).

¹ Zie voor de procesgang tot die datum punt 1 van die tussenuitspraak.

Ingeschreven in het register van het
Hof van Justitie onder nr. 1.060.504
Luxemburg 28. 09. 2017 De Griffier,
voor deze
Fax/E-mail: 28.09.17 *Manuela*
Neergelegd op: _____ Maria Manuela Ferreira
Hoofdadministrateur

1.3 Op de openbare zitting van 22 augustus 2017 hebben de raadsman van ■■■■■■, mr. P.J. Verbeek, advocaat te Amsterdam, en de officier van justitie, mr. K. van der Schaft, een standpunt ingenomen over de gevolgen van het arrest voor de door de rechtbank te nemen beslissing.

1.4 Bij e-mail van 5 september 2017 heeft de rechtbank aan partijen haar besluit meegedeeld om (opnieuw) prejudiciële vragen te stellen. Partijen zijn in de gelegenheid gesteld om per e-mail te reageren op de conceptvragen.

1.5 Op de openbare zitting van 20 september 2017 zijn partijen in de gelegenheid gesteld om hun standpunt over de conceptvragen mondeling toe te lichten.

1.6 De rechtbank heeft het onderzoek gesloten op de openbare zitting van 28 september 2017 en heeft op diezelfde datum deze tussenuitspraak gewezen.

2. Prejudiciële vragen

2.1 Het feitelijke en wettelijke kader is weergegeven in de punten 3-12 van het arrest en in de punten 5, 6, 9 en 10 van het arrest in de zaak ■■■■■■ (HvJ EU 25 januari 2017, C-582/15, ECLI:EU:C:2017:37).

2.2 Overweging 12 van de preambule van Kaderbesluit 2008/909/JBZ en artikel 25 van dat kaderbesluit zijn niet weergegeven in deze arresten. Deze overweging respectievelijk dit artikel luidt als volgt:

(12) Dit kaderbesluit dient overeenkomstig te worden toegepast op de tenuitvoerlegging van sancties in de gevallen, bedoeld in artikel 4, lid 6, en artikel 5, lid 3, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten (...). Dit betekent onder meer dat, onverminderd dat kaderbesluit, de lidstaat kan

nagaan of er gronden tot weigering van de erkenning en tenuitvoerlegging in de zin van artikel 9 van dit kaderbesluit voorhanden zijn, en meer bepaald dat hij, indien door hem een verklaring in de zin van artikel 7, lid 4, van dit kaderbesluit is afgelegd, in de gevallen bedoeld in artikel 4, lid 6, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ, alvorens het vonnis te erkennen en ten uitvoer te leggen kan onderzoeken of er sprake is van dubbele strafbaarheid, zodat overlevering van de betrokkene of tenuitvoerlegging van de sanctie kan worden overwogen.

Artikel 25

Tenuitvoerlegging van vonnissen volgend op een Europees aanhoudingsbevel

Onverminderd Kaderbesluit 2002/584/JBZ zijn de bepalingen van het onderhavige kaderbesluit, voor zover verenigbaar met Kaderbesluit 2002/584/JBZ, van overeenkomstige toepassing op de tenuitvoerlegging van vonnissen in het geval dat een lidstaat zich op grond van artikel 4, lid 6, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ ertoe verbonden heeft een vonnis ten uitvoer te leggen, dan wel op grond van artikel 5, lid 3, van genoemd kaderbesluit als voorwaarde heeft gesteld dat de betrokkene naar de uitvoerende lidstaat zal worden teruggezonden om er de sanctie te ondergaan, zulks teneinde straffeloosheid te voorkomen.

Eerste vraag

2.3 Uit het arrest volgt dat artikel, 6, tweede, derde en vijfde lid, OLW in strijd is met artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ.

2.4 Een volledig kaderbesluitconforme uitleg van artikel 6, tweede, derde en vijfde lid, OLW – in die zin dat de rechtbank een ‘zekere’ beoordelingsmarge heeft bij het al dan niet toepassen van de weigeringsgrond en dat de rechtbank alleen tot weigering van de overlevering mag overgaan als gegarandeerd is dat Nederland de tenuitvoerlegging van de straf daadwerkelijk overneemt – is niet mogelijk, omdat een dergelijke uitleg *contra legem* zou zijn.

2.5 In haar eerste verwijzingsbeslissing in deze zaak heeft de rechtbank prejudiciële vragen gesteld over drie oplossingen die volgens haar desondanks tot een kaderbesluitconform resultaat zouden kunnen leiden. Uit het arrest volgt dat maar één van die drie oplossingen Unierechtelijk toelaatbaar is. Het gaat dan om de uitleg dat artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ de door artikel 6, derde lid (oud). OLW geëiste verdragsbasis voor overname van de tenuitvoerlegging oplevert.

2.6 Met deze uitleg, zo was ten tijde van de prejudiciële verwijzing de veronderstelling van de rechtbank, zou het obstakel voor de overname van de tenuitvoerlegging van de straf – de omstandigheid dat Polen daaraan niet wenst mee te werken – kunnen worden weggenomen.

2.7 De rechtbank heeft onderzocht of, in geval van weigering van de overlevering overeenkomstig artikel 6, tweede en vijfde lid, OLW, met deze uitleg inderdaad ‘de daadwerkelijke tenuitvoerlegging in Nederland van de aan [REDACTED] opgelegde straf gegarandeerd is, zodat tot een oplossing wordt gekomen die in overeenstemming is met de doelstelling van [Kaderbesluit 2002/5784/JBZ]’ (punt 42 van het arrest).

2.8 De Minister van Veiligheid en Justitie is het voor de overname van de tenuitvoerlegging bevoegde orgaan (artikel 6, vierde lid, OLW). Bij navraag is gebleken dat het ministerie zich op het standpunt stelt dat Kaderbesluit 2002/584/JBZ niet een verdrag is in de zin van artikel 6, derde lid (oud), OLW noch in de zin van artikel 2 van de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen, zodat artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ geen basis biedt voor de overname van de tenuitvoerlegging van de straf.

2.9 Wat er ook zij van de juistheid van dit standpunt, de rechtbank kan bij deze stand van zaken niet anders concluderen dan dat de bedoelde uitleg niet de daadwerkelijke tenuitvoerlegging in Nederland van de aan [REDACTED] opgelegde straf garandeert.

2.10 De rechtbank ziet zich daardoor geconfronteerd met conflicterende verplichtingen:

- als de rechtbank de opgeëiste persoon zou overleveren, dan zou zij handelen in overeenstemming met artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ, maar in strijd met artikel 6, tweede en vijfde lid, OLW, welke bepalingen niet zo kunnen worden uitgelegd, dat toepassing daarvan tot een kaderbesluitconform resultaat leidt;
- als de rechtbank de overlevering van de opgeëiste persoon zou weigeren, dan zou zij handelen in overeenstemming met artikel 6, tweede en vijfde lid, OLW, maar in strijd met artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ.

2.11 Juist voor een dergelijk geval waarin een kaderbesluitconforme uitleg van het nationale recht niet mogelijk is, heeft A-G Bot betoogd dat de nationale rechter op grond van het voorrangsbeginsel het met de bepalingen van een kaderbesluit onverenigbare nationale recht buiten toepassing moet laten, ook al kunnen de bepalingen van kaderbesluiten geen rechtstreekse werking hebben (C-579/15, ECLI:EU:C:2017:116, punten 76-91).

2.12 In het arrest is het Hof van Justitie niet ingegaan op het betoog van A-G Bot.

2.13 Dat betoog is van belang voor de door de rechtbank te nemen beslissing. Het buiten toepassing laten van artikel 6, tweede en vijfde lid, OLW zou immers in dit geval betekenen dat er geen gronden voor weigering van de overlevering zijn en dat de rechtbank de overlevering van ██████████ moet toestaan. De rechtbank zou dan handelen in overeenstemming met artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ, terwijl de daarmee strijdige nationale bepalingen geen toepassing zouden vinden, zodat de rechtbank niet in strijd met de nationale wet zou handelen. Het belang van ██████████ bij re-integratie in de Nederlandse samenleving zou dan wijken voor het belang dat hij zijn straf niet ontloopt.

2.14 De rechtbank wenst daarom van het Hof van Justitie te vernemen of zij, in een geval als het onderhavige, op grond van het voorrangsbeginsel de met artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ strijdige nationale bepalingen buiten toepassing moet laten.

2.15 De eerste vraag luidt dan ook als volgt:

I. Als de uitvoerende rechterlijke autoriteit de nationale bepalingen ter uitvoering van een kaderbesluit niet zodanig kan uitleggen dat de toepassing daarvan tot een kaderbesluitconform resultaat leidt, moet zij dan op grond van het voorrangsbeginsel die met de bepalingen van dat kaderbesluit onverenigbare nationale bepalingen buiten toepassing laten?

Tweede vraag

2.16 De conclusie van A-G Bot biedt de rechtbank nog een ander handvat om te trachten te komen tot een oplossing die in overeenstemming is met artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ. Die mogelijke oplossing betreft de toepassing van de nationale wetgeving ter uitvoering van Kaderbesluit 2008/909/JBZ op de erkenning en tenuitvoerlegging van de straf.

2.17 Onder verwijzing naar zijn conclusie in de zaak [REDACTED] heeft deze A-G zich op het standpunt gesteld dat de Nederlandse verklaring ex artikel 28, tweede lid, Kaderbesluit 2008/909/JBZ niet rechtsgeldig is, omdat Nederland deze verklaring tardief heeft afgelegd (C-579/15, ECLI:EU:C:2017:116, punten 51-55).

2.18 Het Hof van Justitie heeft zich daarover in het arrest in de zaak [REDACTED] niet uitgelaten, omdat de veroordeling in die zaak onherroepelijk was geworden na 5 december 2011, zodat de wetgeving ter uitvoering van Kaderbesluit 2008/909/JBZ sowieso van toepassing was op de erkenning en tenuitvoerlegging van die veroordeling (HvJ EU 25 januari 2017, C-582/15, ECLI:EU:C:2017:37 [REDACTED]), punt 32). In de onderhavige zaak heeft het Hof van Justitie de vragen beantwoord uitgaande van de door de rechtbank geschetste toepasselijkheid van het WOTS-regime (punten 14-17 van het arrest).

2.19 In de eerste prejudiciële verwijzingsbeslissing kon de rechtbank geen rekening houden met het standpunt van A-G Bot. Dit standpunt is relevant voor de in deze zaak door de rechtbank te nemen beslissing.

2.20 Als de Nederlandse verklaring ex artikel 28, tweede lid, Kaderbesluit 2008/909/JBZ niet rechtsgeldig is, dan is op grond van artikel 25 Kaderbesluit 2008/909/JBZ het regime van dat kaderbesluit van overeenkomstige toepassing op de effectuering van de verbintenis tot tenuitvoerlegging 'teneinde straffeloosheid te voorkomen' en zouden de nationale regels ter uitvoering van dat kaderbesluit moeten worden toegepast.

2.21 De rechtbank zou in dat geval moeten nagaan:

- of het nationale overgangsrecht (artikel 5:2, derde lid, WETS) kan worden uitgelegd in overeenstemming met Kaderbesluit 2008/909/JBZ en, zo ja,
- of, in geval van weigering van de overlevering op grond van artikel 6, tweede en vijfde lid, OLW, de daadwerkelijke tenuitvoerlegging in Nederland zal plaatsvinden en dus is gegarandeerd.

2.22 Zou de rechtbank beide vragen met 'ja' beantwoorden, dan zou de overlevering van [REDACTED] worden geweigerd en zou de straf in Nederland ten uitvoer worden gelegd. Een en ander zou in overeenstemming zijn met artikel 6, tweede en vijfde lid, OLW én met artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ en zou, tegelijkertijd, tegemoet komen aan het re-integratiebelang van [REDACTED].

2.23 Voordat de rechtbank kan toekomen aan een dergelijk onderzoek, moet eerst vaststaan dat de Nederlandse verklaring inderdaad niet rechtsgeldig is.

2.24 Of het antwoord op de eerste vraag nu ontkennend of bevestigend luidt, het antwoord op de vraag naar de rechtsgeldigheid van de Nederlandse verklaring blijft van belang voor de door de rechtbank te nemen beslissing.

2.24a In beide gevallen biedt toepassing van de nationale wetgeving ter uitvoering van Kaderbesluit 2008/909/JBZ immers de enige oplossing die zowel tot een kaderbesluitconform resultaat zou kunnen leiden als tegemoet zou komen aan het re-integratiebelang van [REDACTED]. Hierin verschilt deze mogelijke oplossing dus van de eerste oplossing: bij het buiten toepassing laten van de met artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ onverenigbare bepalingen moet het re-integratiebelang van [REDACTED] wijken voor het belang dat hij zijn straf niet ontloopt.

2.25 Omgekeerd geldt hetzelfde: of het antwoord op de tweede vraag nu ontkennend of bevestigend luidt, het antwoord op de eerste vraag blijft van belang voor de door de rechtbank te nemen beslissing.

2.25a Is de Nederlandse verklaring wel rechtsgeldig, dan is de enige oplossing die de rechtbank niet confronteert met conflicterende Unierechtelijke en nationale verplichtingen en die leidt tot een kaderbesluitconform resultaat het buiten toepassing laten van de met artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ strijdige nationale bepalingen.

2.25b Is de Nederlandse verklaring niet rechtsgeldig, dan zal de rechtbank zich eerst moeten buigen over de vraag of het nationale overgangsrecht kaderbesluitconform kan worden uitgelegd. Zonder de mogelijkheid van een dergelijke uitleg op voorhand te willen uitsluiten, is die mogelijkheid naar haar oordeel niet op voorhand gegarandeerd. Mocht een kaderbesluitconforme uitleg uiteindelijk niet mogelijk blijken te zijn, dan rijst de vraag of de nationale rechter op grond van het voorrangsbeginsel de met Kaderbesluit 2008/909/JBZ onverenigbare nationale

bepalingen buiten toepassing moet laten. De hierboven geformuleerde eerste vraag is dus ook in dit kader van belang.

2.26 De tweede vraag luidt als volgt:

II. Is een verklaring van een lidstaat als bedoeld in artikel 28, tweede lid, Kaderbesluit 2008/909/JBZ die hij niet 'op het tijdstip van aanneming van dit kaderbesluit', maar op een later tijdstip heeft afgelegd, rechtsgeldig?

3. Verzoek toepassing versnelde procedure

3.1 De rechtbank verzoekt de toepassing van de versnelde procedure als bedoeld in artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering in verband met de gevolgen voor de afdoening van de onderhavige zaak en soortgelijke zaken.

3.2 Uit de gecombineerde gegevens van het Openbaar Ministerie en de rechtbank blijkt dat de rechtbank in afwachting van de beantwoording van de eerste set prejudiciële vragen (C-579/15) de behandeling van ongeveer 60 Europese aanhoudingsbevelen (EAB's) heeft aangehouden. Die EAB's betreffen vreemdelingen en strekken tot de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen variërend van 6 maanden tot zeven jaren.

3.3 De rechtbank verwacht dat de onderhavige prejudiciële verwijzing opnieuw zal leiden tot de aanhouding van de behandeling van grote aantallen EAB's, te meer daar de rechtbank in het arrest van 29 juni 2017 aanleiding ziet om ook de behandeling van tegen Nederlanders uitgevaardigde executie-EAB's aan te houden.

3.4 In een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht is het van groot belang dat voor tenuitvoerlegging vatbare vrijheidsstraffen zo snel mogelijk daadwerkelijk ten uitvoer worden gelegd en dat niet alleen de betrokkenen, maar ook de uitvaardigende rechterlijke autoriteiten zo

kort mogelijk in onzekerheid verkeren over de lidstaat waarin die straffen ten uitvoer zullen worden gelegd.

3.5 In de onderhavige zaak is het EAB al aanhangig sinds 22 januari 2014, zodat [REDACTED] en de uitvaardigende rechterlijke autoriteit dus al drie jaren en acht maanden in die onzekerheid verkeren.

4. Beslissing

HEROPENT het onderzoek ter zitting.

VERZOEKT het Hof van Justitie een uitspraak te doen over de volgende vragen:

I. Als de uitvoerende rechterlijke autoriteit de nationale bepalingen ter uitvoering van een kaderbesluit niet zodanig kan uitleggen dat de toepassing daarvan tot een kaderbesluitconform resultaat leidt, moet zij dan op grond van het voorrangsbeginsel die met de bepalingen van dat kaderbesluit onverenigbare nationale bepalingen buiten toepassing laten?

II. Is een verklaring van een lidstaat als bedoeld in artikel 28, tweede lid, Kaderbesluit 2008/909/JBZ die hij niet 'op het tijdstip van aanneming van dit kaderbesluit', maar op een later tijdstip heeft afgelegd, rechtsgeldig?

SCHORST het onderzoek voor onbepaalde tijd in afwachting van de uitspraak van het Hof van Justitie.

BEVEELT de oproeping van [REDACTED] tegen een nog vast te stellen datum en tijdstip, met tijdige kennisgeving aan zijn raadsman.

BEVEELT de oproeping van een tolk in de Poolse taal tegen die datum en dat tijdstip.

Parketnummer: 13.751.068-13
RK nummer: 14521
D.A. [REDACTED]

Aldus gedaan door
mr. H.P. Kijlstra,
mrs. C. Klomp en A.J. Dondorp,
in tegenwoordigheid van mr. V.H. Glerum,
en uitgesproken ter openbare zitting van 28 september 2017.

voorzitter,
rechters,
griffier,

Ingevolge artikel 29, tweede lid, OLW staat tegen deze tussenuitspraak geen gewoon rechtsmiddel open.

A